

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN
YMPÄRISTÖNSUOJELUN
VALVONTASUUNNITELMA VUODELLE
2025

7.4.2025

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA VUODELLE 2025

1	JOHDANTO	3
2	ALUEEN YMPÄRISTÖOLOJEN JA PILAANTUMISEN VAARAA AIHEUTTAVAT TOIMINNOT	4
3	VALVONNAN ORGANISOINTI JA VOIMAVARAT	4
4	TIETOJÄRJESTELMÄT	5
5	VALVONNAN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT	5
6	VALVONNAN MAKSULLISUUS	7
7	LAUSUNNOT	8
8	MUUTOKSENHAKU	8
9	YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN VALVONTA	9
9.1	VALVONTAVIRANOMAISET.....	9
9.2	YMPÄRISTÖLUVAN- JA ILMOITUKSENVARAISTEN TOIMINTOJEN VALVONTA.....	9
9.2.1	Valvontakohteet	9
9.2.2	Riskinarviointi ja valvontaluokat.....	10
9.2.3	Valvontaohjelman laatiminen.....	11
9.2.4	Valvonnan tavoitteet ja toteutuminen	12
9.2.5	Määräaikaistarkastukset ja muut tarkastukset.....	12
9.2.6	Tarkkailusuunnitelmat, raportit ja selvitykset	13
9.2.6.1	Tarkkailusuunnitelmat.....	13
9.2.6.2	Määräaikaisselvitykset.....	14
9.2.7	Häiriö- ja poikkeukselliset tilanteet ja onnettomuudet.....	14
9.2.8	Yleisöilmoitukset	15
9.3	YMPÄRISTÖVAHINGOISTA ILMOITTAMINEN	15
9.4	YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISTEN ILMOITUSTEN KÄSITTELY JA VALVONTA.....	16
9.4.1	Eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa	16
9.4.2	Melua ja värinää aiheuttava tilapäinen toiminta	16
9.4.3	Ilmoitukset pilaantuneiden maiden puhdistamisesta ja puhdistuksien valvonta	17
10	JÄTELAIN VALVONTA	17
10.1	VALVONTAVIRANOMAISET.....	17
10.2	JÄTELAIN HUOMIOIMINEN YMPÄRISTÖLUVANVARAISTEN TOIMINTOJEN VALVONNASSA	18
10.3	TARKASTUKSET JA TARKASTUSSUUNNITELMAT	18
10.4	JÄTTEENKULJETTAJIEN JA -VÄLITTÄJIEN REKISTERÖINTI JA VALVONTA	19
10.5	KANSAINVÄLISTEN JÄTESIIRTOJEN VALVONTA	20
11	KEMIKAALILAIN MUKAINEN VALVONTA.....	20
12	MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN VALVONTA	21
13	MUU VALVONTA.....	21
14	HALLINTOPAKKOMENETTELY JA TUTKINTAPYYNTÖ	22
14.1	HALLINTOPAKKO	22
14.2	TUTKINTAPYYNTÖ.....	23
15	VIRANOMAISYHTEISTYÖ JA TIEDOTTAMINEN	24
15.1	ELY-KESKUSTEN KESKITETTY TEHTÄVÄT JA ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT	25
16	TIEDOTTAMINEN JA VIESTINTÄ	27

7.4.2025

17 VALVONTASUUNNITELMAN TARKISTAMINEN.....27**1 JOHDANTO**

Ympäristönsuojelulain (527/2014, jäljempänä YSL) 168 §:n mukaan valtion valvontaviranomaisen eli ELY-keskuksen on laadittava alueelleen valvontasuunnitelma ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten sekä valvontaohjelma luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta. Valvontasuunnitelma antaa kokonaiskuvan valvontaviranomaisen tehtävistä. Suunnitelman laadinnassa on huomioitu ympäristöministeriön valvontaohje (16.5.2016)¹. Valvontasuunnitelman tavoitteena on kehittää, yhtenäistää ja tehostaa ympäristölupien

YSA 28 § Valvontasuunnitelma

Ympäristönsuojelulain 168 §:ssä tarkoitetussa valvontasuunnitelmassa on oltava:

- 1) yleisluontoinen arvio ympäristön pilaantumisen riskeistä suunnitelmaan kuuluvalla alueella;*
- 2) tieto viranomaisen valvontavastuulle kuuluvista luvanvaraisista, ilmoituksenvaraisista ja rekisteröitävistä toiminnoista luettelona tai erillisenä sähköisenä rekisterinä;*
- 3) kuvaus menettelystä valvontaohjelman laatimiseksi;*
- 4) tieto siitä, miten ympäristöriskien arviointi tehdään, mitä perusteita siinä käytetään ja miten se ohjaa valvontaohjelman laatimista ja valvontaa;*
- 5) tieto siitä, käytetäänkö määräaikaistarkastusten järjestämisessä otantamenettelyä, miltä osin otantaa käytetään ja mitkä ovat otannan laatimisen perusteet;*
- 6) kuvaus ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisten tarkastusten vireilletulosta ja käytöstä; jos viranomaisella ei ole asiasta tarkempaa ohjeistusta, viittaus ympäristönsuojelulain 169 ja 186 §:n mukaisiin menettelyihin on riittävä;*
- 7) tieto valvonnan voimavaroista henkilötöyvuosina ja muina valvontaa kuvaavina tunnuslukuina;*
- 8) kuvaus viranomaisten välisestä yhteistyöstä valvonnassa.*

etoja kansalaisille valvonnasta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen valvontasuunnitelma kattaa sille ympäristönsuojelulain, jätelain, kemikaalilain ja merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset valvontatoimet. Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen tehtäviin kuuluu myös vesilain, vesihuoltolain, luonnonsuojelulain ja maan aineslain mukaista valvontaa. Näiden lakien mukaisia valvontatoimia ei ole käsitelty tässä suunnitelmassa.

ELY-keskus laatii valvontasuunnitelman perusteella vuosittain valvontaohjelman, joka ohjaa käytännön valvontatyön järjestämistä. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelman sisältövaatimuksista on säädetty lisäksi ympäristönsuojeluasetuksessa (YSA 30 §). Valvontaohjelman laadinta perustuu kohteiden riskinarviointiin. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteena on kohdentaa

¹ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/74989>

7.4.2025

valvontatoimet ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpiin toimintoihin. Kaakkois-Suomen ELY-keskus valvoo toimialueellaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) myöntämiä ympäristölupia. ELY-keskus valvoo myös kuntien myöntämien ympäristölupapäätösten lainmukaisuutta.

Valvontayhteistyötä jatketaan eteläisten ELY-keskusten (Kaakkois-Suomi, Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Häme) kanssa tavoitteena yhtenäistää valvontaa alueellisesti.

2 ALUEEN YMPÄRISTÖOLOT JA PILAANTUMISEN VAARAA AIHEUTTAVAT TOIMINNOT

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueelle sijoittuu useita metsäteollisuusintegraatteja, vaikka sellu- ja paperintuotanto onkin joissain alueen tehtaista loppunut ja johtanut myös yksittäisen tehdasintegraatin sulkemiseen. Polttoaineita ja muita biotuotteita puusta valmistavien laitosten osuus metsäteollisuudessa on kasvussa. Integraattien yhteydessä on suuria energiantuotantoyksiköitä, joilla on merkittävä rooli alueen kaukolämmön tuotannossa. Soodasakan ja tuhkan läjitystä varten tehtailla on tyypillisesti oma teollisuuskaatopaikka. Kaakkois-Suomen ominaispiirteisiin kuuluvat metsäteollisuuden lisäksi tätä palveleva kemianteollisuus sekä näihin liittyvät tavara- ja kemikaalikuljetukset suurine vientisatamineen.

Teollisuus on pääsääntöisesti sijoittunut Suomenlahden rannikolle ja suurten sisävesistöjen Kymijoen ja Saimaan rannoille. Alueen suurten satamien yhteydessä Kotkassa ja Haminassa sijaitsee suuria kemikaali- ja polttoainevarastoja sekä merkittävää teollisuus- ja varastointitoimintaa. Kaakkois-Suomessa toimii kaksi lentoasemaa.

Vaarallisten aineiden kuljetus Suomessa erityisesti raideliikenteen osalta on keskittynyt Kaakkois-Suomen rataosille. Suomen kahdestatoista VAK-ratapihasta neljä sijaitsee Kaakkois-Suomessa. Erityistä riskiä aiheuttavat vaarallisten aineiden maantiekuljetukset valtateiden sijoittuessa merkittävilta osin pohjavesialueille. Maantiekuljetuksista on aiheutunutkin vuosittain öljy- ja kemikaalivahinkoja. Suomenlahden öljykuljetusten lisääntyminen on kasvattanut riskiä suuresta öljyonnettomuudesta.

Yhdyskuntien jätevesien käsittelyä on keskitetty suurille vesihuoltolaitoksille. Kymenlaaksossa yhdyskuntajätevesien käsittely on pääosin keskittynyt Kouvolan Mäkilän ja Kotkan Mussalon puhdistamoille. Etelä-Karjalassa keskittäminen ei ole laajemmin edennyt. Lappeenrannan uuden jätevedenpuhdistamon valmistumisen viivästyisestä johtuen nykyisen puhdistamon jatkolle on haettu lisää aikaa.

Kunnallinen jätehuolto on keskittynyt kahteen maakunnalliseen jätekeskukseen Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa. Suurimpia ympäristöongelmia ovat sisävesien ja rannikkoalueiden rehevöityminen, maaperän ja pohjavesien pilaantuminen sekä meluhaitat.

3 VALVONNAN ORGANISOINTI JA VOIMAVARAT

Ensisijainen vastuu ympäristövalvonnasta ja sen suunnittelusta kuuluu Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa Ympäristö ja luonnonvarat (Y) -vastuualueen ympäristövastuuyksikölle. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman vahvistaa Y-vastuualueen johtaja.

Kullekin valvottavalle laitokselle tai toiminnolle on nimetty vastuuvälvoja. Yksittäisen laitoksen valvontaan osallistuu tarpeen mukaan useampia henkilöitä. Valvonta-asiat, kuten luvanvaraisia toimintoja koskevat lausunnot, ratkaistaan normaalisti esittelystä, jolloin laitoksen vastuuvälvoja toimii laitosta koskevien asioiden esittelijänä. Valvonta-asioiden ratkaisuvastuu on jaettu työjärjestyksen mukaisesti. Eri toimialojen asiantuntijatiimit kokoontuvat tarvittaessa keskustelemaan toimialojen ajankohtaisista valvonta-asioista ja valvontatoimenpiteiden linjauksista. Yksikössä järjestetään

7.4.2025

säännöllisesti valvontapalavereita, joissa käydään läpi ajankohtaisia valvontaan liittyviä asioita.

Valvontaan käytettävää työaikaa seurataan työntekijöiden työajanseurantajärjestelmään tallennettujen tietojen perusteella. Vuonna 2024 on valvontatehtäviin käytetty yhteensä noin 11 henkilötyövuotta, joista ympäristölupien valvontaan 6 henkilötyövuotta. Vuonna 2025 valvonnan henkilötyövuosien määrän ja henkilötyövuosien jakautumisen eri valvonnan tehtäväalueille arvioidaan säilyvän lähes samalla tasolla kuin vuonna 2024. Poissaoloista ja henkilövaihdoksista johtuen valvonnan resursseissa esiintyy kuitenkin ajallista vajautta. Valvonnan voimavaroja on saatu turvattua laitosvalvonnan osittaisen maksullisuuden myötä. Valvontatuloilla katetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa kahdesta henkilötyövuodesta aiheutuvat kulut. Valvontaviranomaisella on mahdollisuus asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti (YSL 167 §).

Valvojien osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä pidetään huolta koulutuksien ja eri yhteistyökanavien kautta tapahtuvan yhteydenpidon avulla. Merkittäviä yhteistyökanavia ovat toimialakohtaiset työryhmät ja BAT/BREF-työ. Näissä tehdään yhteistyötä muiden ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen sekä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa.

4 TIETOJÄRJESTELMÄT

Sähköiset tietojärjestelmät ovat käytännön valvontatyön kannalta tärkeitä työkaluja. Valvonnan tukena toimivien tietojärjestelmien tiedot pidetään ajantasaisina. Kaikki ELY-keskuksille saapuvat ja ELY-keskuksilta lähtevät asiakirjat tallennetaan USPA-asianhallintajärjestelmään. ELY-keskuksilla on käytössä ympäristönsuojelun valvonnan sähköinen asiointijärjestelmä YLVA (<https://www.ely-keskus.fi/web/ylva/etusivu>), johon tallennetaan tietoja ympäristönsuojelulain, jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain perusteella lupavelvollisista, ilmoituksenvaraisista tai rekisteröitävistä toiminnoista ja näiden päästöistä. YLVA-järjestelmään sisältyvät myös ELY-keskusten ylläpitämä jätehuoltorekisteri (JHR), Maaperän tilan tietojärjestelmä MATTI ja jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa -kohteet (ns. MARA-ilmoitusten käsittely).

Ympäristöhallinnon keräämää ja tuottamaa tietoa ympäristöstä kootaan ympäristötiedon hallintajärjestelmä Herttaan. Hertta sisältää tietokokonaisuudet muun muassa vesivaroista, vesistötöistä, pintavesien tilasta, pohjavesistä ja ympäristön kuormituksesta sekä karttapalvelun. Suurin osa vaikutustarkkailujen tuloksista tallennetaan Hertta-tietojärjestelmän rekistereihin. Hertta-järjestelmä on osin avointa tietoa ja tarkasteltavissa OIVA-palvelun kautta (https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Ymparistotietojarjestelmat).

5 VALVONNAN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

Ympäristövalvonnan² tavoitteena on varmistaa, että toiminnot, joista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista, noudattavat ympäristölainsäädäntöä sekä viranomaisten myöntämiä lupia ja määräyksiä. Valvonnan tehtävänä on pyrkiä vähentämään päästöjä pinta- ja pohjavesiin, ilmaan ja maaperään sekä ehkäisemään päästöistä aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia. Valvonnalla pyritään vähentämään haitallisten aineiden käyttöä. Lisäksi edistetään meluntorjuntaa ja kiertotaloutta sekä lisätään ilmastotietoisuutta. Valvonnan keinoin havainnoidaan myös toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Valvonnalla tarkoitetaan toimenpiteitä, joita valvontaviranomainen

² Ympäristövalvonnalla tarkoitetaan tässä valvontasuunnitelmassa ympäristölainsäädännössä ELY-keskuksille määriteltyä valvontaa.

7.4.2025

tekee lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen edistämiseksi ja varmistamiseksi.

Tavoitteena on, että valvonta on suunnitelmallista ja keskittyy ympäristövaikutuksiltaan merkittäviin toimintoihin ja tehtäviin.

Valvonnalla ja tarkastuksilla välitetään tietoa lainsäädännön vaatimuksista, ympäristön pilaantumisherkkyydestä, hiilineutraalisuustavoitteista sekä toiminnan ympäristövaikutuksista, parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta (BAT) sekä ympäristön kannalta parhaista käytännöistä (BEP). Työssä korostetaan puolueettomuutta, tasa-arvoa, kohtuullisuusperiaatetta, avoimuutta ja hyvää asiakaspalvelua. Neuvonta ja ohjaus erityisesti lupatarpeen harkinnassa ja lainsäädäntömuutoksissa on valvonnan yksi keskeisimmistä tehtävistä.

Kaikista valvontatoimista tehdään kirjallinen dokumentti, joka kirjataan tietojärjestelmään. Asiasta riippuen se voi olla esimerkiksi tarkastusmuistio, puhelinmuistio, kirje, päätös tai sähköpostiviesti.

Ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta on oltava laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuttava ympäristöriskien arviointiin (YSL 167 §). Valvontatyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä ELY-keskuksen eri yksiköiden asiantuntijoiden kanssa. Valvontatehtäviin osallistuu vastuuvälvojen lisäksi muun muassa luonnonsuojelun, pohjavesien, vesistövaikutusten ja alueidenkäytön asiantuntijoita. Yhteistyötä tehdään lisäksi alueen kuntien ja muiden viranomaisten kuten Tukesin ja pelastusviranomaisen kanssa. Yhteistyötä on kuvattu tarkemmin luvussa 15 Viranomaisyhteistyö ja tiedottaminen.

Ympäristövalvontaan sisältyy sekä ennako- että jälkivalvontaa. **Ennakovalvonnalla** tarkoitetaan tässä lähinnä ympäristölupatarpeen arviointia ja lupahakemuksista aluehallintovirastolle (myöh. AVI) ja kunnille annettavia lausuntoja, osallistumista luvan käsittelyyn liittyviin tarkastuksiin ja neuvotteluihin sekä muutoksenhakua. **Jälkivalvonta** on laillisuusvalvontaa ja se kohdistuu lupamääräysten tai muiden säännösten noudattamisen valvontaan. Jälkivalvontaan sisältyvät määräaikaishavainnointi, häiriöraporttien sekä ympäristön tilan seurantaraporttien tarkastaminen, laitoksiin tehtävät määräaikaishavainnot ja muut tarkastukset sekä poikkeustilanteita koskevien ilmoitusten ja yleisöilmoitusten käsittely sekä hallinnolliset toimet laillisen tilan saavuttamiseksi.

Valvonnassa esille tulevat ongelmatilanteet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla. Merkittäviä tekijöitä ongelmatilanteiden käsittelyssä on riittävä asiantuntijuus sekä yhteistyö eri viranomaisten kesken. Valvonnan tehostamisessa käytetään kehoitusta, hallintopakkoa ja/tai ilmoitusta poliisille esitutkintaa varten. Näitä menettelyitä on kuvattu tarkemmin luvussa 14 Hallintopakomenettely ja tutkintapyyntö.

ELY-keskuksen tehtävänä toimialueellaan on myös **yleisen edun valvonta**, mikä tarkoittaa yksityistä intressiä laajemmin kokonaisuuden valvontaa. Yleisen edun valvonnan katsotaan edustavan kaikkia haitankärsijöitä ja sen tavoitteena on ympäristön- ja luonnonsuojelua koskevassa lainsäädännössä asetettujen tavoitteiden turvaaminen. Yleisen edun valvontaa toteutetaan sekä ennakovalvonnassa että jälkivalvonnassa muun muassa antamalla lausuntoja lupahakemuksista aluehallintovirastolle ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä hakemalla tarvittaessa muutosta näiden antamiin päätöksiin. Lisäksi ELY-keskus toimii ympäristönsuojelulakia (YSL 188 § 2 mom.) ja jätelakia (JL 136 § 2 mom.) koskeissa rikosasioissa asianomistajana, jos yleistä etua on loukattu.

Valvonnan tukena toimivien tietojärjestelmien sekä yksiköissä käytössä olevien tietojen sisältö pidetään ajantasaisena. Tietojärjestelmiin tallennettavat tiedot pyritään saamaan tietojen toimittajilta sähköisesti. Tietojärjestelmien kehittämiseen pyritään vaikuttamaan.

7.4.2025

Akuutteihin valvontatapauksiin, kuten laitosten häiriötilanteisiin ja niistä tehtäviin ilmoituksiin, lupaehtojen rikkomisiin, ympäristövahinkoihin ja yleisöilmoituksiin pyritään reagoimaan valvonta-asioiden käsittelylle ympäristövalvonnan ohjeessa asetettujen ja taulukossa 1 esitettyjen tavoitteellisten määräaikojen puitteissa. Asioiden käsittelyssä ja priorisoinnissa huomioidaan tilanteesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ja ympäristöriskit.

Taulukko 1. Valvonta-asioille asetetut tavoiteajat.

Asia	Käsittelyn enimmäisaika
Vuosi-ilmoitus	90 vrk
Osavuosi-/kuukausi-ilmoitus	30 vrk
Päästöraja-arvon ylitykseen puuttuminen	14 vrk
Häiriöilmoituksen käsittely	ilmoituspäivä + 3 työpäivää
Yleisöilmoituksen käsittely	30 vrk

6 VALVONNAN MAKSULLISUUS

ELY-keskusten tekemä ympäristönsuojelulain ja jätelain mukainen valvonta on osittain maksullista (YSL 205 §, JL 144 §). Tärkeimmät ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaiset suoritteet on koottu taulukkoon 2.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset suoritteet:
Valvontaohjelmaan perustuva luvanvaraisen tai rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkastus
Vuosi-, osavuosi- ja kuukausiraporttien tarkastaminen
Onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteeseen liittyvä tarkastus (YSL 169 §)
Kiellon, määräyksen tai toiminnan keskeyttämisen vuoksi tehty tarkastus (YSL 175, 176 ja 181 §)
Tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta tehtävän ilmoituksen käsittely (YSL 118 §)
Poikkeuksellisesta tilanteesta tehtävän ilmoituksen käsittely (YSL 123 §)
Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittely (YSL 136 §)
Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehdyn päätöksen valvontatoimet (YSL 136 § 2 mom.)
Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitseminen
Tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksyminen
Jätelain (646/2011) mukaiset suoritteet:
Päätös jätehuoltorekisteriin hyväksymisestä (JL 96 §)
Jätehuoltorekisteriin hyväksymistä koskevan päätöksen muuttaminen tai tarkistaminen (JL 97 §)
Jätehuoltorekisteriin merkityn jätteenkuljettajan tai -välittäjän vuosiraportin tarkastaminen

ksen ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisia maksullisia suoritteita.

Mikroyrityksiltä perittävien valvontamaksujen on oltava kohtuulliset ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne (YSL 206 §, JL 144 a §). Mikroyrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa.

7.4.2025

Maksujen periminen perustuu valtion maksuperustelakiin (150/1992) ja maksujen suuruus kyseistä vuotta koskevaan maksuasetukseen (valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista). Valvontamaksutulot ohjataan valvonnasta vastaavan yksikön käyttöön. Valvontatuloilla katetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa kahdesta henkilötyövuodesta aiheutuvat kulut.

7 LAUSUNNOT

Ympäristölupa-asioissa lausuntoja pyytävät Etelä-Suomen aluehallintovirasto sekä alueen kunnat. Ympäristölupien valitusasioissa lausuntoja annetaan Vaasan hallinto-oikeudelle ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Lausuntoja annetaan myös muille viranomaisille, kuten TUKES, pelastuslaitos ja poliisi sekä lainsäädäntömuutoksista ministeriöille. Lisäksi lausuntoja annetaan kuntien ympäristönsuojelumääräyksistä (YSL 203 §). Alueellisille jätehuoltoviranomaisille ELY-keskus antaa lausuntoja kunnallisista jätehuoltomääräyksistä (JL 92 §). Viranomaisten lisäksi ELY-keskus antaa lausuntoja toiminnanharjoittajille muun muassa luvan muuttamisen tarpeen arviointeihin liittyen. Lausunnon antamisen tarve ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Ympäristölupahakemuksista ELY-keskus antaa aluehallintovirastolle pääsääntöisesti aina lausunnon, ellei hanketta katsota ympäristövaikutuksiltaan vähäiseksi taikka hankkeella ei katsota olevan vaikutuksia yleiseen etuun tai käsiteltävästä asiasta ei ole välitettävissä lupaviranomaiselle oleellista lisätietoa. Lupaviranomaiselle ilmoitetaan, jos hakemuksesta ei anneta lausuntoa.

ELY-keskus tuo lupahakemuksista annettavissa lausunnoissa esiin yleisen edun näkökulman sekä keskittyy käsiteltävän asian kannalta olennaisen tiedon välittämiseen. Lausunnon valmistelussa tehdään tarvittaessa laajaakin yhteistyötä ELY-keskuksen eri asiantuntijoiden kanssa. Lausunnoissa huomioidaan ympäristönsuojelun lisäksi luonnonsuojelun, vesiensuojelun ja vesien- ja merenhoitosuunnitelmien, pohjavesiensuojelun sekä alueidenkäytön näkökulmat ja tavoitteet. Lausunnoissa otetaan huomioon myös toimintaa koskevat jätelain mukaiset velvoitteet. Tarvittaessa lausutaan tai tehdään päätös myös mahdollisesta YVA-menettelyn tarpeesta. ELY-keskus ottaa lausunnossaan kantaa lupahakemuksessa esitettyjen selvitysten riittävyyteen ja hankkeen ympäristövaikutuksiin. Lausunnossa tuodaan myös esiin mahdolliset yhteisvaikutukset alueen muiden luvanvaraisten toimintojen tai hankkeiden kanssa. Jos kyseessä on olemassa oleva toiminta, esitetään lausunnossa kooste toiminnan ympäristövaikutusten kannalta olennaisesta valvontahistoriasta (muun muassa häiriötilanteet ja yleisöilmoitukset). Jos toiminnanharjoittaja on esittänyt lupahakemuksen yhteydessä tarkkailusuunnitelman, kiinnitetään lausunnossa huomiota tarkkailun toteuttamiseen, kuten mitattaviin parametreihin, mittaustiheyteen, mittausten menetelmiin ja niille asetettaviin laatuvaatimuksiin sekä tarkkailupisteiden sijaintiin.

Alueen kunnille ympäristölupahakemuksista annettavissa lausunnoissa keskitytään maaperä- ja pohjavesivaikutuksiin sekä maaperän ja pohjaveden suojaamiseen. Kemikaaleja käsittelevät tai muita pohjavesille riskiä aiheuttavat toiminnot pyritään ohjaamaan tärkeiden pohjavesialueiden ulkopuolelle. Muita huomioitavia asioita voivat olla esimerkiksi luonnonsuojelualueet, pintavesiasiat ja kaavoitus.

8 MUUTOKSENHAKU

Ympäristönsuojelulain ja vesilain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen sekä maanainelain ja ympäristönsuojelulain mukaisiin yhteiskäsittelylupapäätöksiin saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 190 §, VL 15:1, MAL 20 §).

7.4.2025

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen ja tuomioistuinten ympäristölupapäätökset käydään läpi. Kuntien myöntämistä ympäristöluvista pyritään käymään läpi pohjavesialueilla tai vedenottopaikan lähellä sijaitsevien riskilaitoksien päätökset sekä muut ympäristön tai yleisen edun kannalta merkittävät päätökset. Läpikäynnin yhteydessä arvioidaan päätöksien ympäristönsuojelullisen tason riittävyys sekä kiinnittää huomiota lupapäätöksen määräysten valvottavuuteen. Tarvittaessa päätöksistä valitetaan Vaasan hallinto-oikeuteen ja haetaan valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

9 YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN VALVONTA

9.1 Valvontaviranomaiset

Ympäristönsuojelulain yleisiä valvontaviranomaisia ovat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (YSL 23 §). Vastuu luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonnasta kuuluu ELY-keskukselle, jos toiminnan ympäristöluvan on myöntänyt tai ilmoituspäätöksen on tehnyt aluehallintovirasto (YSL 189 §). Rekisteröitävien toimintojen valvonta kuuluu pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. ELY-keskus kuitenkin vastaa eräiden jätteen käsittelytoimintojen rekisteröinnistä ja rekisteröityjen toimintojen valvonnasta (YSL 189 § 2 mom., 116 § 4 mom.), kuten nk. MARA-asetuksen mukaisista toiminnoista. Rekisteröintimenettely edellyttää, että toimintaa koskien on säädetty valtioneuvoston asetus. Rekisteröitävän ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta voidaan suorittaa osana samalla alueella sijaitsevan luvanvaraisen toiminnan valvontaa, jos se on tarpeen valvonnan asianmukaiseksi ja tehokkaaksi järjestämiseksi.

9.2 Ympäristöluvan- ja ilmoituksenvaraisten toimintojen valvonta

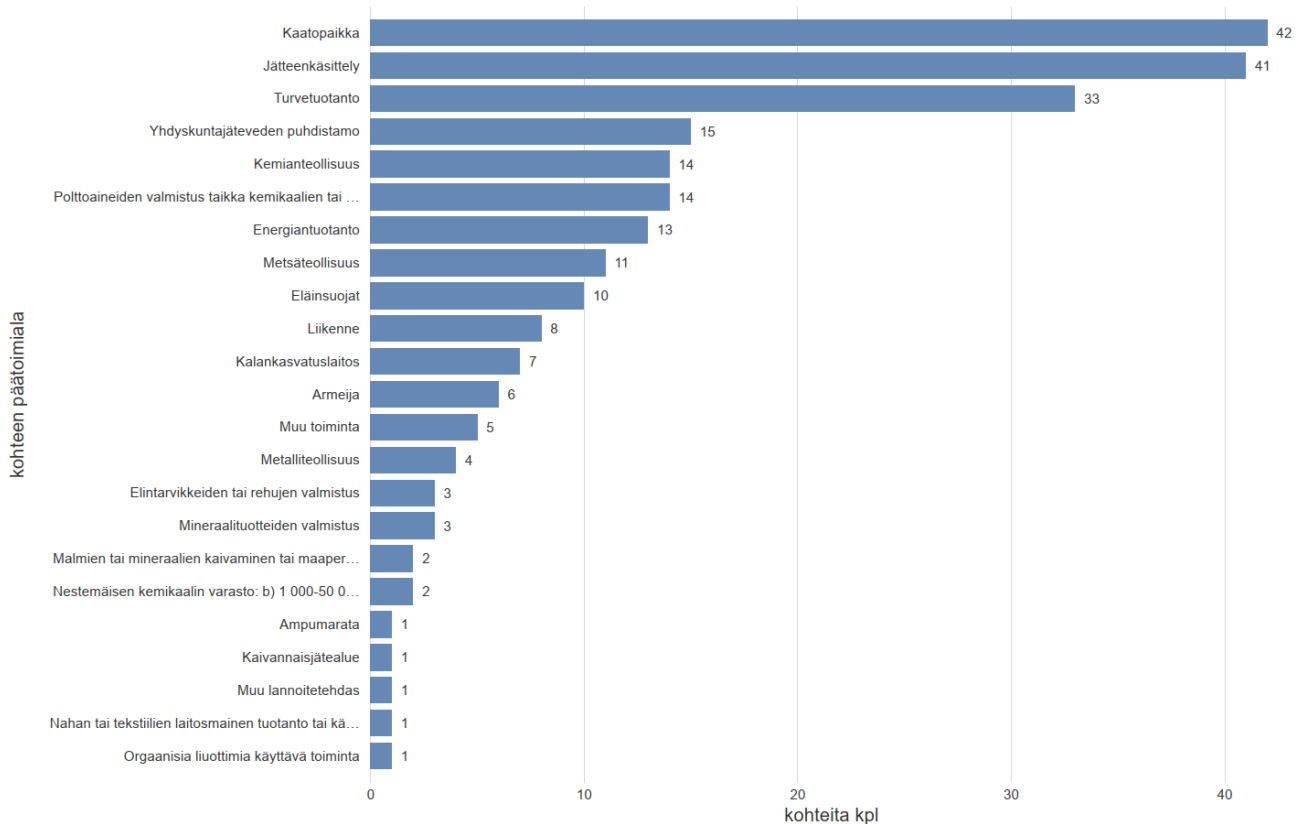
Ympäristöluvan tarvitsevat sellaiset toiminnot, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Toimintojen luvanvaraisuuden perusteista on säädetty ympäristönsuojelulain (YSL) 27 §:ssä, 28 §:ssä, 29 a §:ssä ja 30 §:ssä. Luvanvaraiset toiminnot on määritelty YSL:n liitteessä 1, jossa ne on jaoteltu direktiivilaitoksiin (taulukko 1) ja muihin laitoksiin (taulukko 2). Toimivaltaisesta lupaviranomaisesta (aluehallintovirasto tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) säädetään ympäristönsuojelulain 34 §:ssä ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:ssä ja 2 §:ssä.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan ilmoitusmenettelystä säädetään YSL:n 115 a §:ssä ja ilmoituksenvaraiset toiminnot on listattu ko. lain liitteessä 4.

9.2.1 Valvontakohteet

Vuoden 2025 alussa ympäristölupavervollisia ja ilmoituksenvaraisia Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen valvomia laitoksia on 238 kpl.

7.4.2025

VALVONTAKOhteet TOIMIALOITTAIN

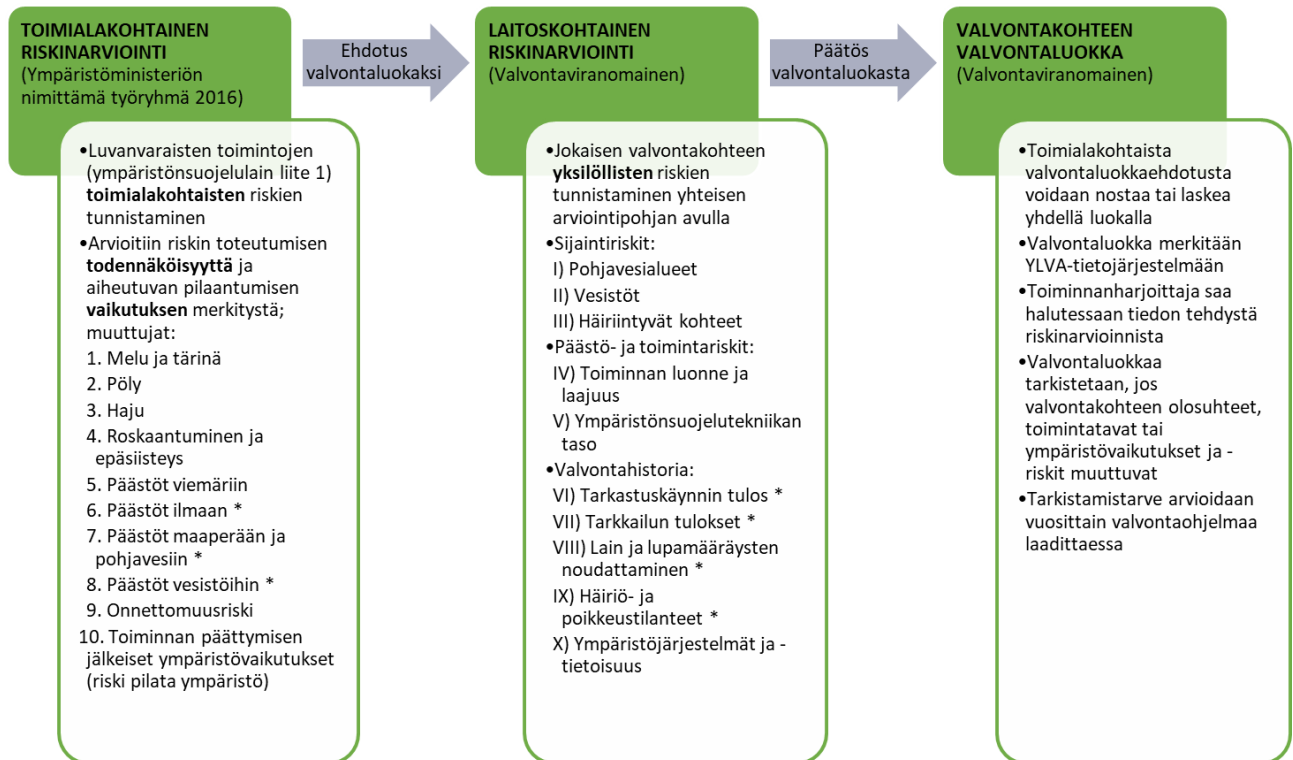
Kuva 1. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen valvomien ympäristöluvanvaraisten laitosten lukumäärä toimialoittain (maaliskuu 2025). Kaatopaikoista valtaosa on suljettuja kaatopaikkoja (32 kpl)

9.2.2 Riskinarviointi ja valvontaluokat

Valvontaviranomainen valvoo ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin (YSL 168 §). Tarkastuskohteet ja -tiheys määritellään ympäristöriskien arvioinnin perusteella. Riskinarvioinnissa käytetään seuraavia perusteita (YSA 29 §):

- 1) toiminnan mahdolliset ja tosiasialliset vaikutukset ihmisen terveyteen ja ympäristöön ottaen huomioon päästötasot ja -tyypit, onnettomuusriski sekä paikallisen ympäristön herkkyys;
- 2) ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten, etenkin lupa- ja ilmoituspäätöksiin sisältyvien määräysten, noudattaminen toiminnassa;
- 3) toiminnanharjoittajan osallistuminen ympäristöasioiden hallintaan ja auditointijärjestelmään;
- 4) muu laitosta koskeva valvonta, jos se vastaa osittain tai kokonaan tämän lain mukaista valvontaa.

7.4.2025

Kuva 2. ELY-keskusten yhteinen riskinarviointimenetelmä ympäristölupien valvonnassa. Tähdellä (*) merkityille muuttujille on annettu painokertoimeksi kaksi, koska niihin liittyvät ympäristövaikutukset ja -riskit on katsottu erityisen tärkeiksi.

Toimintojen sijoittuminen valvontaluokkiin VL 1–VL 4 määräytyy ELY-keskusten yhteisen riskinarviointimenetelmän avulla.

Taulukko 3. Ympäristölupavelvollisten laitosten valvontaluokat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa

valvontaluokka 1	tarkastus vähintään kerran vuodessa	15 kpl	6 %
valvontaluokka 2	tarkastus vähintään kerran kahdessa vuodessa	35 kpl	14 %
valvontaluokka 3	tarkastus vähintään kerran kolmessa vuodessa	110 kpl	45 %
valvontaluokka 4	tarkastus kerran 4-10 vuodessa / otantaperusteisesti	69 kpl	28 %
määrittämättä	uusi toiminta	18 kpl	7 %

9.2.3 Valvontaohjelman laatiminen

ELY-keskus laatii luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja muusta säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelman, jossa esitetään tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista (YSL 168 §). Valvontaohjelmassa suunnitellaan kalenterivuoden aikana toteutettavat luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastukset ja muut säännöllisen valvonnan toimenpiteet sekä kuvataan edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutuminen (YSA 30 §).

Laitosten riskinarvioinnin perusteella määritellyt valvontaluokat on tallennettu YLVA-järjestelmään, josta saadaan valvontaluokkien perusteella muodostettua vuosittainen valvontaohjelma.

Valvontaohjelma päivitetään tarvittaessa vuoden aikana. Ohjelmaan voidaan lisätä esimerkiksi laitoksia, joiden uusi tai tarkistettu ympäristölupa tulee lainvoimaiseksi ko.

7.4.2025

vuoden aikana tai joiden toiminta loppuu ja tehdään lopputarkastus. Valvontaohjelmaan voidaan myös lisätä muita laitoksia, joiden määräaikaistarkastuksen tarve arvioidaan riskitarkastelun perusteella välttämättömäksi. Laitoksia voidaan päivityksen yhteydessä myös perustellusta syystä poistaa valvontaohjelmasta, esimerkiksi niiden poistuessa ELY-keskuksen valvonnasta lainmuutoksen tai toiminnan lopettamisen myötä. Valvontaohjelmasta ei tule poistaa kohteita pelkästään voimavarojen puutteen vuoksi

9.2.4 Valvonnan tavoitteet ja toteutuminen

Taulukko 4. Valvonnan toteutuminen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa

Laitosvalvonta	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite (T) tai arvio (A) 2025
Valvottavien laitoksien määrä	235	234	238
Tarkastukset yhteensä	108	77	75* (T)
Määräaikaistarkastukset	68	64	68 (T)
Kemikaalilain mukaiset tarkastukset	22	24	20 (T)
Hyväksytyt tarkkailusuunnitelmat	0	2	5 (A)
Kirjatut häiriötilanteet	238	246	200 (A)
Päätökset poikkeuksellisista tilanteista (YSL 123 §)	2	0	1
Kirjatut yleisöilmoitukset	47	20	30 (A)
Lausunnot kunnille ympäristölupa-asioista	12	10	10 (A)
Kuntien lähettämät lausuntopyynnöt	17	19	20 (A)
Lausunnot Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lupa-asioista	15	36	30 (A)
Etelä-Suomen aluehallintoviraston lähettämät lausuntopyynnöt	17	35	30 (A)
Lausunnot ja vastineet Vaasan hallinto-oikeudelle	2	3	5 (A)
Vaasan hallinto-oikeuden lähettämät vastinepyynnöt	2	5	5 (A)
Korkeimman hallinto-oikeuden lähettämät lausunto- ja vastinepyynnöt	0	0	2 (A)
Lausunnot, vastineet ja valitukset Korkeimmalle hallinto-oikeudelle	0	0	2 (A)

9.2.5 Määräaikaistarkastukset ja muut tarkastukset

Määräaikaistarkastukset ovat valvontaohjelman mukaisia suunnitelmallisia tarkastuksia, joissa käydään läpi valvontakohteen toimintaa, toiminnan päästöjä, ympäristövaikutuksia ja ympäristöriskejä. Tavoitteena on varmistaa, että toiminta on sille myönnetyn ympäristöluvan tai toiminnanharjoittajan tekemän ilmoituksen mukaista ja että toiminnassa noudatetaan ympäristönsuojelun yleisiä velvoitteita ja ympäristölainsäädännön vaatimuksia. Tarkastuksella informoidaan toiminnanharjoittajaa mahdollisista tulevista lainsäädännön muutoksista sekä muista velvoitteista.

Toimintansa aloittavilla tai laajentavilla valvontakohteilla ensimmäinen määräaikaistarkastus tehdään pääsääntöisesti noin vuoden sisällä siitä, kun lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminta on alkanut. Ensimmäisellä tarkastuksella varmistetaan esimerkiksi, että toiminnanharjoittaja on toteuttanut kohteiden rakenteet ympäristöluvan mukaisesti ja ymmärtää luvan vaatimukset samalla tavalla kuin valvontaviranomainen.

Määräaikaistarkastus voi olla laaja tai suppea sen mukaan, käydäänkö läpi koko toiminta vai vain osa toiminnasta. Määräaikaistarkastukseen kuuluu valmistautuminen tarkastukseen (perehtyminen toimintaan, sitä koskeviin lupapäätöksiin, päästöraportteihin, häiriöilmoituksiin, yleisöilmoituksiin ym.), tarkastus etäyhteydellä ja/tai matkoineen paikan päällä laitoksella, tarkastuskertomuksen laadinta ja mahdolliset jatkotoimet. Määräaikaistarkastuksen ajankohta sovitaan toiminnanharjoittajan kanssa

7.4.2025

etukäteen ja toiminnanharjoittajalle toimitetaan tarkastuksen asialista. Muille viranomaisille, kuten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja lupaviranomaisen, varataan tarvittaessa mahdollisuus osallistua tarkastukselle. Osa tarkastuksista voidaan pitää etäyhteydellä, jolloin tarkastusta saatetaan täydentää erillisellä laitospäätöksellä. Laitoskierto voidaan järjestää myös toisena ajankohtana muun tarkastuksen yhteydessä. Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus YLVA-järjestelmään. Direktiivilaitoksen tarkastuskertomus annetaan toiminnanharjoittajalle tiedoksi viimeistään kahden kuukauden kuluttua tarkastuksesta (YSA 31 §).

Määräaikaistarkastusten lisäksi valvontaviranomainen tekee tarvittaessa muita tarkastuksia, jotka voivat liittyä esimerkiksi onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteisiin (YSL 169 §), toiminnasta aiheutuviin poikkeuksellisiin päästöihin, raja-arvojen ylityksiin, toiminnan muutoksiin tai yleisöilmoituksiin. Direktiivilaitoksella on tehtävä ylimääräinen tarkastus kuuden kuukauden kuluessa määräaikaistarkastuksesta, jos valvonnassa havaitaan, että laitoksella on huomattavasti rikottu ympäristönsuojelulakia tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia (YSL 168 §).

9.2.6 Tarkkailusuunnitelmat, raportit ja selvitykset

Ympäristöluvissa on toiminnanharjoittajille asetettu velvoitteita erilaisten selvitysten ja suunnitelmien laatimisesta ja niiden toimittamisesta valvontaviranomaiselle. Laitosten määräaikaisselvitysten tarkistaminen, laitosten käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuohjelmien noudattamisen valvonta sekä tarkkailuohjelmiin perustuvien tarkkailutulosten tarkistaminen kuuluvat luvanvaraisia laitoksia koskeviin keskeisiin valvontatehtäviin. Osa selvityksistä ja suunnitelmista määrätään ympäristöluvassa toimitettavaksi valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi ja osa tiedoksi. ELY-keskus käsittelee hyväksyttäväksi määrätty selvitykset ja suunnitelmat ja antaa niistä lausunnon. Tiedoksi määrätty selvitykset ja suunnitelmat käydään läpi ja niihin reagoidaan tarvittaessa valvonnallisilla keinoin.

9.2.6.1 Tarkkailusuunnitelmat

Ympäristöluvassa annetaan tarpeelliset määräykset toiminnan ja sen päästöjen tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta (YSL 62 §). Luvassa voidaan tarvittaessa määrätä myös, että toiminnan tarkkailuvelvoitteet toteutetaan osana useamman luvanhaltijan yhteistarkkailua tai alueella tehtävää seurantaa (YSL 63 §). Lupaviranomainen hyväksyy tarkkailusuunnitelman lupapäätöksen yhteydessä, tai määrää ympäristöluvassa toiminnanharjoittajan esittämään tarkkailua tai yhteistarkkailua koskevan suunnitelman lupaviranomaisen, valvontaviranomaisen tai kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi (YSL 64 §). Tarkkailusuunnitelman päätöksellään hyväksynyt viranomais voi myös tarvittaessa muuttaa antamiaan tarkkailumääräyksiä tai hyväksymäänsä suunnitelmaa luvan tai suunnitelman voimassaolosta huolimatta (YSL 65 §).

ELY-keskus käsittelee ja hyväksyy laitosten käyttö-, päästö- tai vaikutustarkkailusuunnitelman, jos se on lupapäätöksessä määrätty valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi. Suunnitelma hyväksytään päätöksellä ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaisella menettelyllä (YSL 64 §). ELY-keskus voi ilman 96 §:n mukaista menettelyä kuitenkin hyväksyä tarkkailusuunnitelman vähäiset muutokset tai tarkennukset, jotka eivät vaikuta kenenkään oikeuteen tai etuun. ELY-keskus arvioi säännöllisen valvonnan yhteydessä tarkkailusuunnitelman ajantasaisuutta ja tarkkailun tuottamien tietojen luotettavuutta. Tarkkailun tulee antaa mahdollisimman hyvä kuva toiminnan vaikutuksista ympäristöön. Tarvittaessa ELY-keskus ohjaa toiminnanharjoittajaa esittämään uuden tarkkailusuunnitelman lupaviranomaiselle.

7.4.2025

Vastuuvälvoja huolehtii, että toiminnanharjoittaja toimittaa laitoksen tarkkailutulokset lupapäätöksen ja tarkkailuohjelman mukaisesti. Valvoja seuraa päästörajojen ylityksiä sekä pidemmän ajanjakson päästötrendejä. Päästöraja-arvojen ylityksiin puututaan ympäristövalvonnan ohjeen mukaisesti 14 vuorokaudessa. ELY-keskus tekee arvion ylityksen merkittävyydestä ja pyytää tarvittaessa toiminnanharjoittajalta selvitystä ylityksen syistä ja suunnitelluista korjaustoimenpiteistä.

9.2.6.2 Määräaikaisraportit

Määräaikaisraportit ovat ympäristöluvassa määrättyjä osavuosi tai vuosiraportteja. Raportit tarkastetaan ja käsitellään ympäristöministeriön asettamien tavoiteaikojen puitteissa (*taulukko 1*). Raportit tarkastetaan ja hyväksytään YLVA-järjestelmään sekä arkistoidaan USPA-asianhallintajärjestelmään. Määräaikaisraporteissa oleviin puutteisiin puututaan tarvittaessa. Kun laitoksen päästötiedot on käsitelty ja hyväksytty YLVA-järjestelmään, lähetetään toiminnanharjoittajalle tieto asiasta. Vuosiraportin läpikäynnissä kiinnitetään huomiota resurssien sallimissa rajoissa tarkkailuiden tarkoituksenmukaisuuteen ja tarkkailuiden tuottamien tietojen luotettavuuteen. Tavoitteena on saada kaikki YLVA-järjestelmään talletettavat tiedot toiminnanharjoittajilta sähköisen palvelun kautta.

9.2.7 Häiriö- ja poikkeukselliset tilanteet ja onnettomuudet

Toiminnanharjoittajan tulee ennakolta varautua onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin ja niiden seurausten rajoittamiseen (YSL 15 §). Ennaltavarautuminen vaatii toiminnan ympäristöriskien tunnistamista. Aluehallintovirasto voi edellyttää luvan hakijaa esittämään ennaltavarautumissuunnitelman lupahakemuksen yhteydessä, jos se toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen on päätösharkinnan kannalta tarpeellista (YSA 3 §). Mikäli ennaltavarautumissuunnitelmaa ei lupavaiheessa ole edellytetty laadittavaksi, arvioi ELY-keskus sen tarpeen.

Toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ilmoittaa valvontaviranomaisille viipymättä poikkeuksellisesta tilanteesta, jos sen vuoksi ympäristölupaa tai ilmoituspäätöstä ei voida noudattaa tai jos siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jos jätehuollossa tarvitaan tavanomaisesta poikkeavia toimia (YSL 123 §). Häiriöilmoitukset tehdään ensisijaisesti sähköisen asiointipalvelun kautta YLVA-järjestelmään. Toiminnanharjoittajan voi häiriöilmoituksen tekemisen jälkeen täydentää ilmoitusta tarkemmalla suunnitelmalla toiminnasta syntyvien päästöjen ja jätteiden sekä niistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen rajoittamiseksi. Valvoja tekee kolmen vuorokauden sisällä häiriöilmoituksen saapumisesta arvion häiriön merkittävyydestä ja pyytää tarvittaessa toiminnanharjoittajalta tarkempaa selvitystä häiriöstä. Ilmoitusten käsittelyssä huomioidaan erityisesti tilanteesta aiheutuvat päästöt, päästöjen vaikutukset ja niiden seuranta. Häiriön tai päästöraja-arvon ylityksen syyt selvitetään ja valvontaviranomainen sopii toiminnanharjoittajan kanssa jatkotoimenpiteistä.

Onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa voidaan tarvittaessa tehdä tarkastus (YSL 169 §). Tarkastuksen vireilletuloa onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteesta ohjaa valvontaviranomaisen arvio haitan luonteesta, vakavuudesta ja kiireellisyydestä sekä siitä, saadaanko tapahtuneesta häiriöstä ja sen ympäristövaikutuksista tietoja muulla tavoin. Tarvittaessa päätetään ympäristöön kohdistuvien vaikutusten seurannan (esim. vesistöseuranta) tarpeesta ja tiedottamisesta. Lisäksi huolehditaan, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saa riittävät tiedot mahdollisten ympäristöterveydellisten käyttörajoitusten asettamiseksi.

Merkittävissä poikkeuksellisissa tilanteissa valvontaviranomainen tekee päätöksen, jossa annetaan tarpeelliset määräykset ja määräajat toiminnan palauttamiseksi lainmukaiseksi sekä tilanteesta aiheutuvan haitan tai vaaran poistamiseksi (YSL 123 §).

7.4.2025

Tarvittaessa on mahdollista käynnistää hallintopakkomenettely tai tehdä tutkintapyyntö poliisille. Häiriötilanteiden ilmoituskäytännöt käydään läpi toiminnanharjoittajien kanssa määräaikaistarkastuksilla.

Häiriöilmoitus merkitään käsitellyksi, kun häiriön tai päästöraja-arvon ylityksen syyt on selvitetty ja toiminnanharjoittajan kanssa on sovittu jatkotoimista, taikka toiminnanharjoittajaa vastaan on ryhdytty hallinnollisiin (huomautus, hallintopakkopäätös) tai rikosoikeudellisiin (tehty ilmoitus poliisille) toimiin.

9.2.8 Yleisöilmoitukset

ELY-keskukselle tulevat yleisöilmoitukset koskevat pääasiassa ympäristönsuojelulain mukaisia valvontakohteita. Yleisöilmoituksen saavuttua ELY-keskus arvioi ilmoituksen merkittävyyden, ottaa yhteyttä toiminnanharjoittajaan asian selvittämiseksi ja ryhtyy tarvittaessa valvontatoimiin.

ELY-keskukselle voi tulla myös yleisöilmoituksia, jotka selvittelyjen jälkeen voidaan kohdentaa kuntien valvomiin toimintoihin. Tällaiset yleisöilmoitukset sekä roskaantumiseen liittyvät yleisöilmoitukset ohjataan kuntiin.

Kiireellisiä toimenpiteitä vaativissa tapauksissa ELY-keskus käy paikan päällä tai pyytää apua kunnan ympäristöviranhaltijoilta tilanteen kartoittamiseksi. Tehtävät valvontatoimenpiteet riippuvat kohteesta, asiasta sekä asian kiireellisyydestä ja ne harkitaan tapauskohtaisesti. Kun asia on selvitetty, ELY-keskus informoi ilmoituksen tekijää tehdyistä toimenpiteistä ja asian lopputuloksesta. Osa yleisöilmoituksista tulee myös nimettöminä, jolloin jälki-informointia ei voida tehdä.

Yleisöilmoituksiin liittyvät dokumentit, kuten yhteydenotot, saadut selvitykset ja mahdolliset tarkastuskertomukset, kirjataan joko suoraan ELY-keskuksen asianhallintajärjestelmään (USPA) tai ympäristöluvanvaraisten toimintojen osalta YLVA-järjestelmään, josta ne asian käsittelyn jälkeen siirtyvät automaattisesti USPAAan. ELY-keskus pyrkii käsittelemään yleisöilmoituksen 30 vuorokauden kuluessa sen vireilletulosta.

Jos yleisöilmoituksen takia on tehtävä YSL:n 169 §:n mukainen tarkastus, voidaan tarkastuksesta periä maksu toiminnanharjoittajalta. Kuten häiriö- ja poikkeustilanteissa, myös yleisöilmoitusten osalta YSL 169 §:n mukaisen tarkastuksen vireilletuloa ohjaa valvontaviranomaisen tekemä arvio haitan luonteesta, vakavuudesta ja kiireellisyydestä.

Jos yleisöilmoitus osoittautuu tarpeettomaksi, asian käsittely keskeytetään. Mikäli valvontaviranomainen joutuu tekemään tarpeettomaksi osoittautuvan ilmoituksen selvittämiseksi paljon työtä tai jos samasta asiasta on useita perusteettomia ilmoituksia, voi ELY-keskus ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa laskuttaa ilmoituksen tekijää (YSL 205 §).

9.3 Ympäristövahingoista ilmoittaminen

Ympäristövahingoissa ja -onnettomuuksissa ensisijainen vastuu pelastustoimissa on asianomaisen alueen pelastuslaitoksella. Ympäristövahingon sattuessa on soitettava hätänumeroon 112. Muista kuin välitöntä vaaraa ympäristölle aiheuttavista ympäristöhaitoista voi ilmoittaa suoraan ko. kunnan ympäristöviranomaiselle ja Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle. ELY-keskukset selvittävät ympäristövahinkotilanteiden syitä, arvioivat ympäristövahinkojen vaikutuksia ja osallistuvat ennaltaehkäisevään työhön.

7.4.2025

ELY-keskuksen asiantuntijoiden yhteystiedot ympäristövahinkotapauksissa sekä ympäristön erityistilanteissa löytyvät ELY-keskuksen nettisivuilta³. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen asiantuntijat ovat tavoitettavissa parhaiten virka-aikana klo 8.00–16.15.

9.4 Ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittely ja valvonta

Ympäristönsuojelulain mukaan eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (YSL 116 §), usean kunnan alueelle sijoittuvasta tilapäistä erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta (YSL 118 §) sekä pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta (YSL 136 §) on tehtävä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle.

Taulukko 5. Ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa

Ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset	Toteutuma 2023	Toteutuma 2024	Arvio 2025
Eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa	18	14	15
Meluilmoitukset (YSL 118 §)	3	4	3

9.4.1 Eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa

Jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa pyritään edistämään lainsäädännön avulla (Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa eli ns. MARA-asetus 843/2017). Eräiden jätteiden käyttöön maarakentamisessa ei tarvita ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, kun hyödynnettävät jätteet täyttävät MARA-asetuksen mukaiset edellytykset. Toiminnasta on kuitenkin tehtävä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten (YSL 32 § 2 mom., 116 § 4 mom.). Rekisteröinti-ilmoitus tehdään sähköisesti aluehallinnon asiointipalvelussa ja ilmoitukset tallentuvat suoraan YLVA-järjestelmään. ELY-keskus käsittelee rekisteröinti-ilmoitukset. Jätteen luovuttaminen ja hyödyntäminen voidaan aloittaa vasta, kun ELY-keskus on merkinnyt toiminnan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. ELY-keskus ilmoittaa toiminnan rekisteröinnistä ilmoituksen tekijälle viipymättä (YSL 117 §). Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle on viime vuosina tullut käsittelyyn vuosittain noin 20-30 rekisteröinti-ilmoitusta.

Jätteen hyödyntämisen päätyttyä hyödyntämispaikan haltijan on annettava valvontaviranomaiselle selvitys siitä, miten rekisteröinti-ilmoituksen mukainen jätteiden hyödyntäminen on toteutunut (MARA-asetus 5 §). ELY-keskus tarkastaa loppuraportin ja tallentaa sen asianhallintajärjestelmään. Asetuksen noudattamisen valvontaa tehdään loppuraporteissa ilmoitettujen tietojen perusteella tai jos muuta kautta ilmenee, että ilmoitetussa maarakentamisessa ei ole noudatettu MARA-asetusta.

ELY-keskus myös neuvoo ja ohjaa toiminnanharjoittajia MARA-asetuksen ja sen säännösten soveltamiseen liittyen.

9.4.2 Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

ELY-keskus käsittelee usean kunnan alueella toteutettavista tilapäistä, erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavista toimenpiteistä tai tapahtumista jätetyt ilmoitukset (YSL 118 §). Muut meluilmoitukset käsittelee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle on tullut vuosittain käsittelyyn noin 2-5 ilmoitusta. Ilmoitukset koskevat esimerkiksi liikenneväylien rakennus- tai kunnostushankkeita. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista (YSL 118 §). ELY-keskus antaa ilmoituksesta päätöksen, johon

³ <https://www.ely-keskus.fi/ymparistovahingoista-ilmoittaminen>

7.4.2025

kirjataan tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi sekä toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta lähialueen asukkaille. Merkittäviin rakennus- ja kunnostushankkeisiin tehdään tarvittaessa tarkastuksia.

9.4.3 Ilmoitukset pilaantuneiden maiden puhdistamisista ja puhdistuksien valvonta

Maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei edellytä ympäristölupaa (YSL 136 §).

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevia ilmoituksia tulee Kaakkois-Suomen ELY-keskukseen vireille vuosittain noin 10-20 kpl. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista (YSL 136 §). ELY-keskus tarkistaa ilmoituksen ja tekee päätöksen, jossa annetaan tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista, maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta. ELY-keskus tekee kohteisiin tarkastuksia tarpeen mukaan. Pilaantuneiden maiden puhdistamisen valvonnassa priorisoidaan pohjavesialueilla ja asutuilla alueilla sijaitsevat kohteet. Erityistä huomiota kiinnitetään kohteisiin, joissa kunnostustyön aikana paljastuu ilmoituksesta oleellisesti poikkeavia olosuhteita. Puhdistamistyöstä toimitetaan ELY-keskukselle työn päätyttyä loppuraportti. ELY-keskus tarkistaa raportin ja antaa siitä tarvittaessa lausunnon. Kunnostettujen kohteiden tiedot merkitään maaperän tilan tietojärjestelmä Mattiin, joka on osa YLVA-järjestelmää.

Jos maaperän pilaantuminen havaitaan rakentamisen yhteydessä tai jos kyse on pienimuotoisesta maaperän pilaantumis- tai onnettomuustapauksesta, voidaan pilaantuneen maan poisto joissakin tapauksissa toteuttaa ilman ilmoitusmenettelyä valvontaviranomaisen erikseen ohjeistamalla tavalla. Myös ilman ilmoitusmenettelyä tehtävistä kunnostuksista edellytetään loppuraportin laatimista ja toimittamista ELY-keskukselle.

Valvontaan kuuluu myös puhdistamisten tarkkailu- ja jatkotoimenpidesuunnitelmien tarkistaminen ja hyväksyminen, maaperän pilaantuneisuudesta ja puhdistamistarpeesta tehtyjen selvitysten arviointi ja niistä lausuminen, ohjaus- ja neuvontatehtävät sekä pilaantuneita kohteita koskevat tietopyynnöt. Tarvittaessa ELY-keskus myös kehottaa selvittämään jonkin alueen pilaantuneisuuden, tai jos alue on jo todettu pilaantuneeksi, ryhtymään puhdistustoimiin. Epäselvissä ja riitaisissa tapauksissa ELY-keskus selvittää kunnostusvastuita ja ryhtyy tarvittaessa hallintopakkomenettelyyn. Pilaantuneen maan puhdistuksien valvomiseksi tehdään tarvittaessa valvontakäyntejä työmaille.

Taulukko 6. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa käsitellyt PIMA ilmoitukset ja loppuraportit

Pilaantuneiden maiden kunnostus	Toteutuma 2023	Toteutuma 2024	Arvio 2025
Käsitellyt ilmoitukset	9	9	10
Hyväksytyt loppuraportit	8	7	8

10 JÄTELAIN VALVONTA

10.1 Valvontaviranomaiset

Jätelain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (JL 24 §), joiden toimivalta on osin päällekkäinen. Osa jätelain valvontatehtävistä on puolestaan erikseen säädetty joko ELY-keskuksen tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvaksi. Mikäli jätelain mukaisia

7.4.2025

valvontatehtäviä kohdistuu useamman kunnan alueelle, valvontaviranomaisena toimii ELY-keskus. Roskaantumistapausten ja luvattomien kaatopaikkojen selvittäminen kuuluu lähtökohtaisesti kuntien vastuulle, jotka voivat jätelain mukaan määrätä alueen puhdistamisesta. ELY-keskus antaa tarvittaessa neuvontaa ja tekee yhteistyötä kuntien ympäristöviranhaltijoiden kanssa. Eteläisen tullipiirin ja poliisin kanssa tehdään yhteisiä tarkastuksia luvattomille jätteiden sijoituspaikoille. Valvontaa tehostetaan jatkamalla yhteistyön kehittämistä poliisi- ja tulliviranomaisten kanssa. Jätelain mukaisen valvonnan työnjakoa kuntien kanssa parannetaan ja tehokas resurssien käyttö pyritään varmistamaan.

ELY-keskus valvoo jätehuoltorekisteriin hyväksytyjen jätteenkuljettajien ja -välittäjien toimintaa, kunta puolestaan jätteen keräystoimintaa. ELY-keskus toimii asianomistajana jätelakia koskevissa rikosasioissa, jos yleistä etua on loukattu (JL 136 §).

10.2 Jätelain huomioiminen ympäristöluvanvaraisten toimintojen valvonnassa

ELY-keskus valvoo jätelain noudattamista ympäristöluvanvaraisten toimintojen osalta ympäristölupavalvonnan ja siihen kuuluvien määräaikaistarkastusten yhteydessä. ELY-keskus valvoo sekä laitosten jätelain nojalla annettujen lupamääräysten noudattamista että jätelain säännösten noudattamista, kuten jätelain yleiset velvollisuudet (JL 2 luku), kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus (JL 118, 119 §), seuranta- ja tarkkailuvelvollisuus (JL 120 §) sekä siirtoasiakirjavelvollisuus (JL 121 §). Määräaikaistarkastusten yhteydessä tarkastetaan tarvittaessa myös kansainvälisiä jättesiirtoja koskevia asioita.

10.3 Tarkastukset ja tarkastussuunnitelmat

Jätelain 124 §:n mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen on tarkastettava säännöllisesti sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Lisäksi valvontaviranomaisen tulee tehdä suunnitelma sellaisten edellä tarkoitettujen toimintojen valvontaa varten, joihin liittyy jätteen kansainvälisiä siirtoja. Jätteiden kansainvälisten siirtojen valvontaan liittyviä viranomaistehtäviä hoitaa SYKE, joka laatii kansainvälisiä jätteesiirtoja koskevan valvontasuunnitelman. Muiden edellä tarkoitettujen laitosten osalta tarkastus- ja suunnitelmavelvollisuus koskee ELY-keskuksia sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisia näiden välisen jätelain valvontavastuun jakautumisen mukaisesti. Laitokset, joissa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä tai joissa syntyy vaarallista jätettä, ovat pääsääntöisesti myös ympäristöluvanvaraisia, jolloin niiden jätelain mukainen tarkastusvelvollisuus hoidetaan ympäristöluvan määräaikaistarkastuksilla.

ELY-keskus laatii suunnitelman myös jätteen ammattimaisen kuljettamisen ja jätteen välittämisen valvontaa varten (JL 124 § 2 mom.). Edellä tarkoitettujen suunnitelmien tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista (JL 124 § 2 mom.). Suunnitelmassa on esitettävä tarkastusten tavoitteet ja painopisteet, suunnitelman kattama maantieteellinen alue, suunnitellut tarkastukset ja niiden tiheys, tarkastuksiin osallistuvat viranomaiset ja niiden yhteistyötä koskevat järjestelyt sekä muut tarkastusten asianmukaiseksi toteuttamiseksi tarpeelliset seikat (JL 124 § 3 mom.). ELY-keskuksen painopisteet jätteenkuljetusten valvonnassa ovat muun muassa kansainväliset jätekuljetukset, vaarallisten jätteiden kuljetukset, muu keskitetty jätteenkuljetus sekä suuria määriä jätettä kuljettavat toimijat. Suunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi ja saatettava tarvittaessa ajan tasalle (JL 124 § 3 mom.). Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osalta jätelain mukainen velvoite suunnitelman laatimiselle on katettu tällä valvontasuunnitelmalla.

7.4.2025

10.4 Jätteenkuljettajien ja -välittäjien rekisteröinti ja valvonta

Jätelain 94 §:n mukaan sen, joka aikoo harjoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista tai toimia jätteen välittäjänä, on tehtävä hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin. Rekisteröitymisvelvollisuus koskee jätehuoltoalalla toimivien toiminnanharjoittajien lisäksi sellaisia kuljetusyrityksiä, jotka muun kuljetustoiminnan ohessa kuljettavat myös jätteitä. Rekisteröitymisvelvollisuus koskee sekä omia että muiden jätteitä kuljettavia toiminnanharjoittajia. Hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin tehdään sille ELY-keskukselle, jonka toimialueella suurinta osaa toiminnasta harjoitetaan. Hakemus tehdään sähköisesti aluehallinnon asiointipalvelussa. Hakemuksen voi toimittaa myös sähköpostitse tai paperisena, jos hakemuksen laatiminen sähköisessä asiointipalvelussa ei ole mahdollista. Suomen ulkopuolelle sijoittautuneen toiminnanharjoittajan on tehtävä hakemus Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Suomen ulkopuolelle sijoittautuneen toiminnanharjoittajan on toimitettava hakemus suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Vieraskielisistä todistuksista on annettava auktorisoidun kääntäjän tekemä tai muu luotettava käännös suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

ELY-keskus käsittelee ja hyväksyy päätöksellä tai vastavuoroisella tunnustamisella jätteen ammattimaista kuljettamista ja välittämistä koskevat hakemukset sekä merkitsee jätteenkuljettajan tai -välittäjän jätehuoltorekisteriin (JL 96 §), joka on osa YLVA-järjestelmää. Hakemuksen käsitelijä arvioi, onko jätteenkuljettajalla riittävä asiantuntemus jätejakeiden oikeasta käsittelystä ja kuljettamisesta. Jätteen ammattimaista kuljettamista tai välittämistä ei saa aloittaa ennen kuin ELY-keskus on hyväksynyt toiminnan jätehuoltorekisteriin (JL 96 §). ELY-keskus kirjaa hakemuksesta tehtävään päätökseen jätteenkuljetuksia koskevia määräyksiä, esimerkiksi mitä jätteitä kyseisellä jätteenkuljettajalla on lupa kuljettaa, jätteitä koskevasta kirjanpidosta ja vaarallisen jätteen kuljetuksesta. Kuljetuskaluston osalta arvioidaan, soveltuuko se hakemuksessa ilmoitettujen jätteiden kuljetukseen. Päätöksen yhteydessä toiminnanharjoittaja saa jätehuoltorekisteriotteen, joka on pidettävä mukana jätteenkuljetusten aikana. Suomen ulkopuolelle sijoittautuneelle toiminnanharjoittajalle on toimitettava otteesta tarvittaessa englanninkielinen käännös. Otteeseen on merkittävä tieto siitä, mihin mennessä ote on tarkistettava. (JL 98 §). Suomen ulkopuolelle sijoittautunut toiminnan harjoittajan on toimitettava hakemus toistaiseksi sähköpostitse. Sähköistä asiointipalvelua ei ole vielä toteutettu.

ELY-keskus arvioi jätehuoltorekisteriin hyväksymisen yhteydessä myös toiminnanharjoittajan luotettavuuden. Mikäli suomalaisella toiminnanharjoittajalla ei ole liikennelupaa, luotettavuus tarkistetaan Harmaan talouden selvitysyksiköstä USPA:n kautta tehtävällä velvoitteiden hoitoselvityksellä (JL 95 §). Ulkomaisten, ilman eurooppalaista liikelupaa toimivien, yritysten luotettavuus tarkistetaan hakijan lähettämien asiaa selventävien asiakirjojen avulla.

Vuoden 2025 alussa jätehuoltorekisterissä oli Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella yhteensä 246 kotimaista rekisteröityä jätteen kuljettajaa ja välittäjää ja 197 ulkomaista. Uusia hakemuksia toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin on tullut vuosittain noin 20 kpl, vaihteluvälin ollessa noin 10-40 kpl.

ELY-keskus valvoo jätehuoltorekisteriin merkittyjen jätteen ammattimaisten kuljettajien ja välittäjien toimintaa säännöllisesti tarkistamalla rekisteriin merkityt tiedot kolmen vuoden välein (JL 98 § 2 mom.). Kolmen vuoden välein tehtäviä päätösten tarkistuksia on tehty vuosittain 50-70 kpl. Vuoden 2023 alusta voimaan tulleen jätelain muutoksen vuoksi tarkistuksen yhteydessä annetaan uusi päätös toiminnanharjoittajalle. Tällöin tarkistetaan hyväksymisen edellytykset mm. luotettavuusselvityksin.

7.4.2025

Jätteen kuljettajien ja välittäjien toiminnan valvonnassa tehdään yhteistyötä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja kuntien jätelaitosten kanssa. Poliisin kanssa tehdään yhteistyötä suorittamalla tarvittaessa yhteisiä tarkastuksia jätelain rikkomistapausten tutkinnan yhteydessä ja antamalla poliisille asiantuntija-apua. Kuljettajien valinta, joiden tiedot tarkastetaan, perustuu arviointiin kuljetettavasta jätteestä aiheutuviin riskeihin tai tarkastettavat valitaan muulla soveltuvalla menettelyllä. Luvanvaraisten kohteiden määräaikaistarkastuksilla voidaan tarvittaessa tarkistaa laitosalueella ajossa oleva jätteenkuljetusajoneuvo ja pyytää esittämään ote jätehuoltorekisteristä. Lisäksi voidaan tarkastaa jätekuljetuksia koskeva kirjanpito sekä siirtoasiakirjat.

ELY-keskus vastaa myös muun muassa yritysten, kuntien ja jätelautakuntien tietopyyntöihin koskien jätteen kuljettajien jätehuoltorekisteröintien asianmukaisuutta.

Taulukko 7. Jätelain mukaiset hakemukset ja rekisteröinti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa

Jätelain mukaiset hakemukset	Toteutuma 2023	Toteutuma 2024	Arvio 2025
Rekisteröityjä jätteenkuljettajia (kotimaiset)	240	246	240
Hakemukset jätehuoltorekisteriin (kotimaiset)	27	26	25
Uuden jätelain mukaiset hakemukset (kotimaiset)	44	37	40
Rekisteröityjä jätteenkuljettajia (ulkomaiset)	-	197	230
Hakemukset jätehuoltorekisteriin (ulkomaiset)	54	9	15
Vastavuoroinen tunnustaminen	91	38	40

10.5 Kansainvälisten jätesiirtojen valvonta

Suomen ympäristökeskus (SYKE) vastaa yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisten siirtojen valvonnan osalta. SYKE on laatinut kansainvälisten jätesiirtojen tarkastussuunnitelman vuosille 2023–2025. SYKE lähettää jätesiirtoilmoituksista tekemänsä päätökset tiedoksi ELY-keskukselle jätteen lähtöpaikan sijaintipaikkakunnan mukaisesti. ELY-keskus osallistuu pyydettyä tarkastuskäynneille SYKEN ja Tullin kanssa.

ELY-keskus tekee kansainvälisten jätesiirtojen valvontaa yhteistyössä SYKEN kanssa. ELY-keskuksessa kansainvälisten jätesiirtojen valvontaa tehdään laitosvalvonnan sekä jätteen kuljettajien ja välittäjien valvonnan yhteydessä. Laitosvalvonnassa kansainvälisiä jätesiirtoja valvotaan etenkin vuosiraporttien tarkastusten ja määräaikaistarkastusten yhteydessä. Mikäli jätesiirtoluvan edellyttäviä siirtoja tehdään, tarkastetaan luvan voimassa olo. Valvonnassa kiinnitetään huomiota myös, etteivät ulkomaalaiset konsultit toimi vihreän siirron järjestäjinä. Laittomia jätesiirtoja koskevista epäilyistä ELY-keskus tekee viivytyksettä ilmoituksen SYKELLE.

11 KEMIKAALILAIN MUKAINEN VALVONTA

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo kemikaalilain ja sen nojalla kemikaaleista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta annettujen säännösten noudattamista kemikaaleja käsittelevissä laitoksissa. Valvontaan kuuluu REACH-asetuksen (1907/2006) kemikaalien käyttöolosuhteiden, lupien ja rajoitusten valvonta lähinnä määräaikaistarkastusten yhteydessä. Vuonna 2024 tarkastuksia tehtiin 24 kpl.

ELY-keskus valvoo myös ympäristönsuojelulain nojalla annettua laitos-VOC-asetusta (valtioneuvoston asetus eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten ilman johdettavien päästöjen rajoittamisesta 64/2015), jonka tavoitteena on vähentää ns. VOC-päästöjä (Volatile Organic Compounds).

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen erikoistumistehtävässä suunnitellaan ja laaditaan kemikaalilain valvontaan kansallisesti yhteneväistä ohjeistusta, tarkistuslistoja ja muita

7.4.2025

valvonnan työvälineitä. Kaakkois-Suomen ELY-keskus tukee sähköisten järjestelmien kehittämistä ympäristöluvasta valvontapöytäkirjaan siten, että kemikaalilainsäädännön vaatima tieto kemikaaleista saadaan käyttäjäystävällisesti välitetyksi valvojien käyttöön ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Erikoistumistehtävän tulostavoitteet on esitetty liitteessä 2.

12 MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN VALVONTA

Merenkulun ympäristönsuojelulain tarkoituksena on ehkäistä alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista kieltämällä haitallisten aineiden päästäminen veteen ja ilmaan tai rajoittamalla tällaisten alueiden päästöjä. Lain tarkoituksena on myös järjestää alusten jätteiden vastaanotto satamissa.

ELY-keskus valvoo toimialueellaan merenkulun ympäristönsuojelulain noudattamista siltä osin kuin se koskee sataman jätehuollon suunnittelua, aluksista peräisin olevien jätteiden ja sedimenttien vastaanottolaitteita satamassa sekä sataman jätehuoltoa koskevia maksuja (MYSL 12:4). Valvontatehtävä koskee erityisesti sellaisia kauppamerenkulun satamia, joilla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Merenkulun ympäristönsuojelulain valvontaa tehdään osana satamiin kohdistuvaa ympäristönsuojelulain mukaista lupavalvontaa. Muita merenkulun ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, SYKE, Rajavartiolaitos, Tulli, poliisi ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

ELY-keskus valvoo, että kauppamerenkulun satamille laaditaan merenkulun ympäristönsuojelulain mukaiset jätehuoltosuunnitelmat (MYSL 9:4). Huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmat puolestaan hyväksyy kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. ELY-keskus hyväksyy satamien jätehuoltosuunnitelmat päätöksellä, jossa annetaan jätehuoltoa koskevat tarpeelliset määräykset. Hyväksytty jätehuoltosuunnitelma merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Jätehuoltosuunnitelma on tarkistettava, jos satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jos jätehuoltosuunnitelmaa ei ole tarpeen tarkistaa viiden vuoden kuluessa sen hyväksymisestä, tulee sataman pitäjän lähettää ELY-keskukselle ilmoitus siitä, että jätehuoltosuunnitelma on edelleen voimassa. Tarvittaessa ELY-keskus voi kehottaa jätehuoltosuunnitelman tarkistamiseen.

Kakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella kauppamerenkulkuun soveltuvien ympäristölupavelvollisten satamien jätehuoltosuunnitelmia on merkitty tietojärjestelmään 9 kpl.

13 MUU VALVONTA

Öljyvahinkojen torjuntalain 1673/2009 kumouduttua sen sisältö liitettiin osaksi pelastuslakia (Laki pelastuslain muuttamisesta, 1353/2018). ELY-keskus on velvollinen osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla öljyn- ja kemikaalintorjunnan suunnitteluun sekä antamaan öljy- ja kemikaalionnettomuustilanteissa tai niiden vaaratilanteissa pelastusviranomaisille virka-apua. Mikäli edellä mainittu onnettomuus tapahtuu merialueella, on ELY-keskus velvollinen antamaan virka-apua Rajavartiolaitokselle. ELY-keskus ohjaa ja sovittaa yhteen öljyvahingon jälkitorjuntatöitä, jos torjunta ulottuu useamman kunnan alueelle. ELY-keskuksen tulee asettaa sattuneen öljyvahingon korvauskysymysten ja muuta valmistavaa selvittelyä varten katselmuslautakunta, jos vahinkojen tai torjuntakustannusten voidaan arvioida nousevan yli 20 000 euron ja vahingon selvittäminen sitä vaatii. ELY-keskus antaa pelastuslaitosten ja muiden tahojen öljyvahinkojen torjuntaan ja torjuntavalmiuden ylläpitoon liittyvistä korvaus- ja avustushakemuksista lausuntonsa ja toimittaa hakemukset ja lausunnot ympäristöministeriölle.

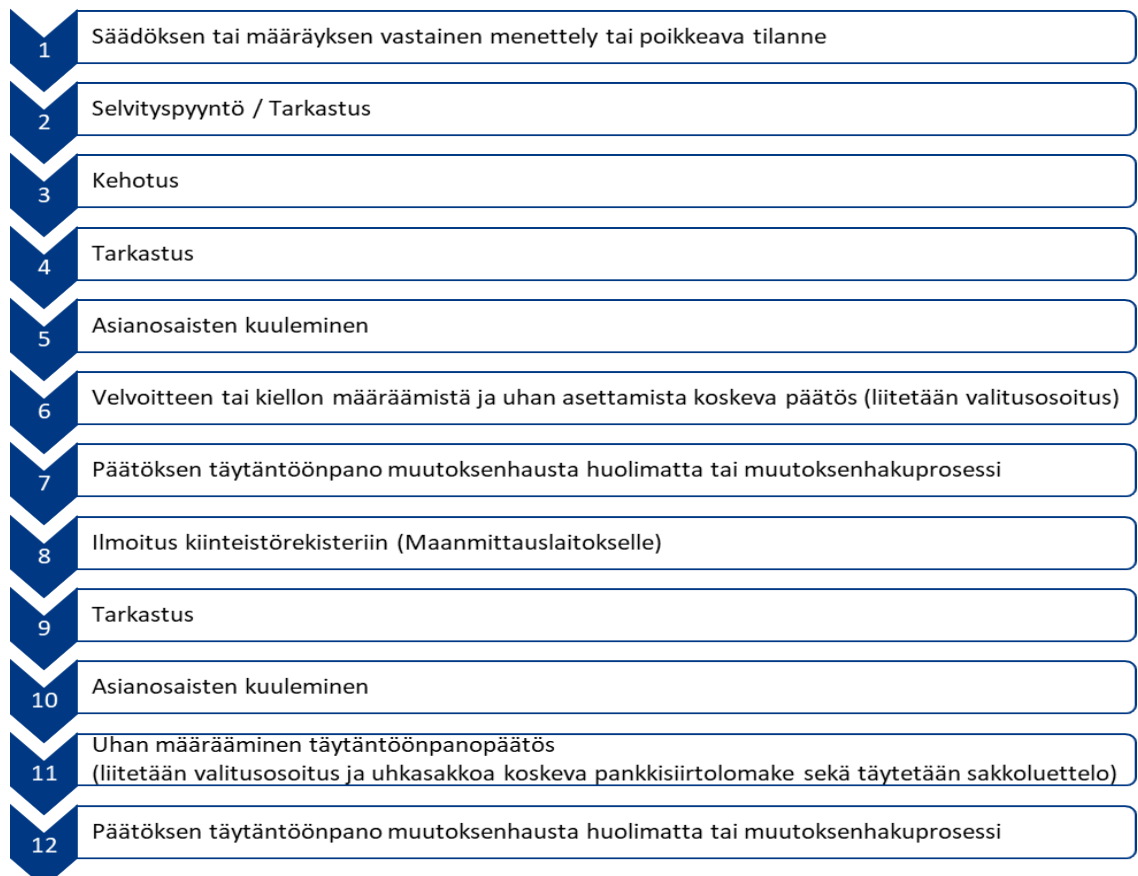
7.4.2025

14 HALLINTOPAKKOMENETTELY JA TUTKINTAPYYNTÖ

14.1 Hallintopakko

Valvontaviranomaisella on velvollisuus ryhtyä toimiin havaitsemansa lainvastaisen tilanteen oikaisemiseksi. Lainvastaiset tilanteet pyritään ensisijaisesti korjaamaan toiminnanharjoittajan omaehtoisilla toimilla. Tarvittaessa lainvastaisen toiminnan harjoittajaa kehoitetaan saattamaan tilanne lainmukaiseksi (YSL 179 §). Mikäli tilanne ei korjaannu kehotuksessa asetetussa määräajassa, tekee valvontaviranomainen hallintopakkopäätöksen tai hallintopakkohakemuksen toimivaltaiselle viranomaiselle. Hallintopakkomenettelyn tarkoituksena on saattaa lainvastainen tilanne palautettua lailliseksi.

Hallintopakkomenettelystä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990), jota noudatetaan kaikkien hallinnonalojen hallintopakkomenettelyissä. Hallintopakko on kaksivaiheinen menettely, jonka ensimmäisessä vaiheessa valvontaviranomainen antaa lain tai luvan vastaisesti toimivalle kiellon tai määräyksen laittoman toiminnan lopettamiseksi tai tilanteen saattamiseksi lailliseksi (päävelvoite). Määräystä tehostetaan tarvittaessa uhkasakolla, teettämishallalla tai keskeyttämishallalla. Mikäli toiminnanharjoittaja ei täytä viranomaisen asettamaa päävelvoitetta, määrää velvoitteen asettanut viranomainen sen hallintopakkomenettelyn toisessa vaiheessa täytäntöön pantavaksi eli uhkasakon maksettavaksi, toimenpiteen teetettäväksi laiminlyöjän kustannuksella tai toiminnan keskeytettäväksi. Velvoitettavaa on kuultava sekä ennen hallintopakon asettamista että ennen uhan täytäntöönpanopäätöstä. Kohteeseen on hallintopakkomenettelyssä tehtävä tarkastukset hallintopakkoa edeltävän ensimmäisen kehotuksen määräajan päättymisen jälkeen, hallintopakon asettamispäätöksessä velvoitteen täyttämiseksi asetetun määräajan jälkeen sekä uhan täytäntöönpanopäätöksessä asetetun määräajan jälkeen. Hallintopakkomenettelyn kulku on kuvattu kuvassa 3.

7.4.2025

Kuva 3. Hallintopakkomenettelyn kulku (mukaillen laillisuusvalvontaopas, s. 142).

ELY-keskus on hallintopakkoa käyttävä viranomainen ympäristönsuojelulain nojalla ainakin seuraavissa tapauksissa:

- Luvanvaraisissa ja ilmoituksenvaraisissa toiminnoissa, joiden ympäristöluvan myöntää tai ilmoituspäätöksen antaa aluehallintovirasto (YSL 175 §)
- Ympäristönsuojelulain 116 §:ssä tarkoitetun rekisteröinnin laiminlyöntiin liittyvissä valvonta-asioissa silloin, kun ELY-keskus on ko. ilmoitukset ja rekisteröinnin käsittelevä viranomainen
- Pilaantuneen maaperän tai pohjaveden selvitys- ja kunnostustyötä koskevissa asioissa (YSL 135 §, 136 § ja 137 §)
- Vesistön merkittävän pilaantumisen tai luontovahingon korjaamista koskevassa asiassa (YSL 176 §)
- Eräiden ilmoituksenvaraisten kertaluonteisten toimintojen valvonnassa silloin, kun ELY-keskus on ilmoitukset ratkaiseva valvontaviranomainen (YSL 118 § ja 123 §)
- Polttolaitosten poikkeuksellisista tilanteista annettavien päätösten osalta (YSL 99 §)

ELY-keskus on hallintopakkoa käyttävä viranomainen myös niissä hallintopakkoasioissa, jotka koskevat ympäristönsuojelulain rikkomuksia aluehallintoviraston myöntämässä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisissa yhteiskäsittelyluvuissa (MAL 14 §, YSL 175 §).

Jätelain rikkomistilanteissa hallintopakkoviranomaisia ovat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (JL 126 §). ELY-keskus on hallintopakkoa käyttävä viranomainen jätelain 13 luvun määrittelemissä ELY-keskuksen valvontavastuulle kuuluvissa asioissa. ELY-keskus voi määrätä laiminlyöntimaksun eräissä jätelain rikkomistilanteissa (velvollisuus tehdä hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin, velvollisuus pitää jätehuoltorekisteriotetta mukana jätteen kuljetuksessa sekä velvollisuus laatia siirtoasiakirja ja pitää sitä mukana jätteen kuljetuksessa, JL 133 §).

Kemikaalilainsäädännön rikkomuksissa valvontaviranomaisten toimenpiteistä, kuten kielloista ja määräyksistä, uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämisuhaista, on säädetty kemikaalilain 46 ja 47 §:issä. Haettaessa muutosta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kemikaalilain nojalla antamaan päätökseen noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa muutoksenhausta ja päätöksen täytäntöönpanosta säädetään.

Merenkulun ympäristönsuojelulain osalta hallintopakkoviranomaisia ovat ELY-keskus ja liikenne- ja viestintävirasto (MYSL 12:15). ELY-keskus on hallintopakkoa käyttävä viranomainen sille merenkulun ympäristönsuojelulaissa säädettyjen valvontatoimien, eli satamien jätehuollon valvonnan, osalta.

14.2 Tutkintapyyntö

Valvontaviranomainen on velvollinen ilmoittamaan havaitsemistaan lainvastaisuuksista poliisille esitutkintaa varten (YSL 188 §, VL 14:2, JL 136 §). Valvontaviranomainen voi jättää rikosilmoituksen tekemättä vain, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleinen etu vaadi syytteen nostamista (YSL 188 §, JL 136 §) tai jos tekoa on olosuhteet huomioon ottaen pidettävä vähäisenä (VL 14:2). Ilmoittamatta jättäminen harkitaan tapauskohtaisesti.

7.4.2025

Laillisuusvalvonnassa pyritään käyttämään tehokkaasti valvonnan keinoja luparikkomuksiin ja reagoimaan nopeasti valvonnassa esiin nouseviin puutteisiin. Valvontakeinot valitaan tapauskohtaisesti tilanteen vakavuuden, syiden ja seurausten perusteella sekä noudattaen hallinnon oikeusperiaatteita (esimerkiksi lainalaisuus-, suhteellisuus- ja tarkoitussidonnaisuuden periaatteet).

ELY-keskus antaa pyydettyä lausuntoja poliisille ja syyttäjälle rikosepäilyistä yleisen edun asianomistajana ja asiantuntijana sekä omien että muiden tahojen, kuten kuntien ja yksityishenkilöiden, tekemistä tutkintapyynnöistä. ELY-keskuksen edustajat tai asiantuntijat osallistuvat tarpeen mukaan ympäristörikosoikeudenkäynteihin eri oikeusasteissa asiantuntijana, todistajana tai asianomistajana.

15 VIRANOMAISYHTEISTYÖ JA TIEDOTTAMINEN

Ympäristövastuu -yksikkö tekee ympäristönsuojelulain mukaisessa valvonnassa yhteistyötä ELY-keskuksen Y-vastuualueen muiden yksiköiden kanssa. Niille tiedotetaan vireillä olevista merkittävistä lupa-asioista ja niiden näkemykset otetaan huomioon annettavissa lausunnoissa ja muussa valvonnassa. Lisäksi yhteistyötä tehdään ELY-keskuksen E- ja L-vastuualueiden yksiköiden kanssa (esimerkiksi kalatalous, maatalouden tukivalvonta).

Valvonnan toimintatapoja pyritään kehittämään ja yhtenäistämään muiden ELY-keskusten kanssa. Yhteistyö on tiivistä etenkin Etelä-Suomen aluehallintoviraston (ESAVI) alueella sijaitsevien muiden ELY-keskusten kesken (Varsinais-Suomi, Uusimaa ja Häme). ELY-keskusten asiantuntijat tekevät yhteistyötä osallistumalla erilaisiin toimialakohtaisiin yhteistyöryhmiin, joissa linjataan yhdessä valvonnan periaatteita ja käytäntöjä muun muassa ympäristölainsäädännön muutosten myötä. ELY-keskusten valvontapäälliköillä on myös aktiivisesti toimiva yhteistyöverkosto. ELY-keskukset sopivat vuosittain yhteisen valvontateeman, johon liittyviä valvontatoimenpiteitä pyritään kehittämään ja jonka mukaisiin asioihin kiinnitetään erityistä huomiota esimerkiksi laitosten määräaikaistarkastuksilla.

Valvonnan tehokkuuden lisäämiseksi pyritään jakamaan asiantuntijuutta ja edistämään verkostoitumista. ELY-keskusten tehtävien hoitamisessa voidaan sovittaessa käyttää muun muassa ristiinesittelyoikeutta. ELY-keskuksilla on hoidettavanaan myös valtakunnallisia erikoistumis- ja keskittämistehtäviä. Ympäristövalvonnan kannalta tärkeimmät ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävät on lueteltu kappaleessa 17.2 ELY-keskusten keskitetyt tehtävät ja erikoistumistehtävät.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus tekee tiivistä yhteistyötä myös Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) ympäristöluvat -vastuualueen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on välittää valvonnassa saatuja tietoja lupaviranomaisen käyttöön sekä vaikuttaa muun muassa siihen, että lupapäätökset ovat selkeitä ja lupamääräykset valvonnallisesti toimivia. Etelä-Suomen AVI ja sen toimialueen ELY-keskukset järjestävät säännöllisesti yhteistyöpalavereita, minkä lisäksi tiedonvaihtoa tapahtuu lausunnoissa, neuvotteluissa ja muiden yhteydenottojen välityksellä, neuvottelupäivillä, toimiala- ja sektorikohtaisissa työryhmissä sekä BAT/BREF-toimialaryhmissä, joissa on ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen lisäksi edustajia muun muassa Suomen ympäristökeskuksesta ja ympäristöministeriöstä. Aluehallintovirastolle varataan mahdollisuus osallistua ELY-keskuksen järjestämiin määräaikaistarkastuksiin ja mahdollisuuksien mukaan osallistutaan aluehallintoviraston järjestämille lupaprosessin yhteydessä tehtäville laitostarkastuksille. Yhtenäisiä valtakunnallisia toimintatapoja sekä aluehallintoviraston ja ELY-keskusten välistä yhteistyötä on kehitetty ympäristöhallinnon ohjaus- ja kehittämishankkeissa.

7.4.2025

ELY-keskus tekee valvontaa yhteistyössä alueen kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Kuntien ympäristöviranhaltijoille varataan mahdollisuus osallistua ELY-keskuksen tarkastuskäynneille ja neuvotteluihin. Kunnan viranomaisia neuvotaan erilaisissa ympäristönsuojeluasioissa ja tiedotetaan tarpeen mukaan ELY-keskukselle tulleista yhteydenotoista ja ilmoituksista sekä ELY-keskuksen valvontatoimista. Kunnan viranomaiselta voidaan pyytää virka-apua (YSL 187 §), esimerkiksi käymään ELY-keskuksen valvomalla laitoksella selvittämässä tilannetta. ELY-keskus ei kuitenkaan ryhdy valvontatoimenpiteisiin (kuten selvityspyyntö, kehoitus) ennen kuin myös ELY-keskuksen valvoja on käynyt paikalla. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa myös kuntien terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisten sekä eläinlääkäreiden kanssa. Vuosittain järjestetään kuntien viranomaisille ns. kuntapäivät, jossa käsitellään ajankohtaisia ympäristövalvontaan liittyviä asioita. Koulutusta kuntien viranomaisille on järjestetty myös ympäristönsuojelun tietojärjestelmän (YLVA) käyttöön liittyen.

Yhteistyötä tehdään tarvittaessa myös muiden viranomaisten kuten Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes), poliisin, pelastusviranomaisen, tullin, rajavartiolaitoksen, AVIn työsuojelun vastuualueen ja peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen (esim. eläinsuojelu), Suomen ympäristökeskuksen (SYKE), Luonnonvarakeskuksen (LUKE) ja Ruokaviraston kanssa. Yhteisiä tarkastuksia esimerkiksi pelastusviranomaisen kanssa pyritään tekemään riskinarvioinnin perusteella keskeisiin kohteisiin. Tarvittaessa järjestetään yhteistapaamisia, joissa pohditaan yhteistyön kehittämistä. Esimerkiksi Tukesin kanssa järjestään vuosittain tapaaminen ajankohtaisista asioista. ELY-keskus on mukana alueellisissa ympäristöriskistorjunnan viranomaisyhteistyöryhmissä poliisin, syyttäjän, pelastuslaitoksen ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. ELY-keskukset tekevät yhteistyötä pelastusviranomaisten ja muiden valtion viranomaisten, kuten poliisin ja rajavartiolaitoksen, kanssa myös ympäristövahinkoihin varautumisessa ja ympäristövahinkotilanteissa.

ELY-keskuksen tekemää valvontaa tukee ympäristöministeriön ohjaus. ELY-keskus osallistuu ympäristöministeriön järjestämiin koulutuksiin ja neuvottelupäiviin. Lisäksi ELY-keskuksen asiantuntijat ovat tarvittaessa yhteydessä ympäristöministeriöön esimerkiksi laintulkintaan liittyvissä kysymyksissä.

Valtakunnallinen Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus (Y-aspa) neuvoo asiakkaita ELY-keskuksen vastuulle kuuluvissa ympäristöasioissa. Y-aspan asiakaspalvelutehtävä kattaa ELY-keskusten Y-vastuualueen tehtävät sekä E-vastuualueen kalataloustehtävät. Y-aspa neuvoo myös aluehallintovirastojen ympäristö- ja vesitalouslupa-asioissa sekä SYKEN vesitehtäviä koskevissa asioissa. Näiden lisäksi Y-aspa palvelee osittain myös kuntien ja ympäristöministeriön yleisissä ympäristöasioissa.

15.1 ELY-keskusten keskitetyt tehtävät ja erikoistumistehtävät

Osa ympäristönsuojeluun liittyvistä tehtävistä on valtakunnallisesti keskitetty tietyille alueellisille ELY-keskuksille, jotka ovat erikoistuneet näiden tehtävien hoitamiseen. Erikoistumistehtäviä omaavat ELY-keskukset mm. kehittävät ja ylläpitävät erikoistumisalansa valtakunnallista asiantuntijaverkostoa, edistävät erikoistumisalaansa kuuluvan tiedon välitystä sekä järjestävät alaan liittyviä koulutuksia. Alueellinen ELY-keskus voi myös hoitaa erikoistumisalansa valvontatehtäviä toisten ELY-keskusten toimialueella niiden puolesta, esimerkiksi erityisasiantuntemuksen saatavuuden turvaamiseksi.

Ympäristövalvonnan kannalta tärkeimmät ELY-keskusten erikoistumistehtävät on esitetty taulukossa 8.

7.4.2025

Taulukko 8. Ympäristövalvonnan kannalta tärkeimmät ELY-keskusten erikoistumistehtävät.

Erikoistumistehtävä	ELY-keskus
Jätehuoltorekisterin hallinnointi ja ulkomaisten kuljettajien rekisteröinti	Kaakkois-Suomen ELY
Kemikaalilain valvonnan kehittämistehtävät	Kaakkois-Suomen ELY
Metsä- ja kemianteollisuuden ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävät	Kaakkois-Suomen ELY
Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät	Uudenmaan ELY
Turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät	Pohjois-Pohjanmaan ELY
Kalankasvatuksen ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät	Varsinais-Suomen ELY
Valtakunnallisen pilaantuneiden maiden tutkimus- ja kunnostusohjelman (Maaperä kuntoon -ohjelma) koordinoititehtävät	Pirkanmaan ELY
Jätelain mukainen jätehuollon tuottajavastuuvälvontaa	Pirkanmaan ELY
Ympäristöhallinnon asiakaspalvelukeskuksen (Y-aspa) toiminnasta vastaaminen	Pirkanmaan ELY
Öljyvahinkojen torjunnan teknologian kehittämiseen ja valtakunnalliseen varallaoloon liittyvät tehtävät	Etelä-Pohjanmaan ELY
Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden asiantuntija- ja kehittämistehtävät	Kainuun ELY
Vesihuollon viranomaistehtävät	Etelä-Savon ELY

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen **metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemianteollisuuden erikoistumisryhmä** tarjoaa ympäristöhallintoa palvelevaa erityisosaamista. Ryhmä antaa asiantuntija-apua ja -palveluja muille ELY-keskuksille ja aluehallintovirastoille sekä tarvittaessa osallistuu asiantuntijana katselmuksiin ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Tehtävään sisältyy ympäristöhallintoa palvelevia selvitys- ja kehittämistehtäviä sekä osallistumista ohjeiden valmisteluun. Tehtävän hoitaminen edellyttää metsäteollisuuden ympäristönsuojelun kehityksen, ilmastovaikutuksiin liittyvän luonnontieteellisen tiedon, teknisen kehityksen ja uuden lainsäädännön laaja-alaista seuraamista. Aktiivinen osallistuminen hiilineutraalisuutta edistävien hankkeiden ja työryhmien toimintaan kuuluvat oleellisena osana ryhmän toimintaan. Erikoistumisryhmä osallistuu alan neuvottelupäivien ja koulutuksen järjestämiseen ympäristöhallinnossa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus koordinoi, toteuttaa ja kehittää alueellaan metsäteollisuusmaakuntien ekotehokkuusseurantaa yhteistyössä alueen muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Seurannan tulokset päivitetään aavistus.fi -sivustolle.

Kaakkois-Suomen valtakunnallisessa **kemikaalivalvonnan erikoistumistehtävässä** kehitetään ja toimeenpannaan horisontaalisesti kemikaalilakia ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ympäristölupa- ja valvontakäytännöissä. Tehtävään sisältyy yhtenäisten kansallisten menettelytapojen ja e-työvälineiden kehittämistä, asiantuntijatuki kemikaaleihin liittyvissä kysymyksissä, koulutuksen ja tapaamisten järjestämistä valtion ja kunnan ympäristöviranomaisille.

7.4.2025

Jätelainsäädännön muutosten myötä tietyt **jätehuoltorekisteriin liittyvät tehtävät** keskitettiin valtakunnallisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskukseen vuoden 2023 alusta lähtien. Kaakkois-Suomen ELY-keskus vastaa ulkomaisten jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksymisestä ja merkitsemisestä jätehuoltorekisteriin sekä hallinnoi jätehuoltorekisterin teknistä ylläpitoa ja kehittämistä. Lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle on osoitettu myös tehtävä koordinoida ja edistää ELY-keskusten yhteisiä käytäntöjä jätehuoltorekisteriin hyväksymisessä ja valvonnassa, mikä sujuvoittaa ja yhtenäistää kotimaisten jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksymismenettelyä.

16 TIEDOTTAMINEN JA VIESTINTÄ

ELY-keskukselle tulee paljon yhteydenottoja toiminnanharjoittajilta, yksityisiltä henkilöiltä, konsulteilta ym. ja niihin pyritään vastaamaan mahdollisimman pian. Valvontaan liittyvissä asioissa annetaan neuvontaa ja ohjausta myös kuntien viranomaisille ja yksityisille kansalaisille.

Tiedottaminen ja sen tarve harkitaan aina tapauskohtaisesti. Yksittäisistä toimenpiteistä, mm. merkittävistä lausunnoista, sekä onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteista tiedotetaan tarpeen mukaan esim. ELY-keskuksen internetsivuilla www.ely-keskus.fi/kaakkois-suomi. Tiedottamiseen liittyvissä asioissa tehdään yhteistyötä ELY-keskuksen viestintäasiantuntijoiden kanssa.

ELY-keskuksen valvontasuunnitelma sekä valvontaohjelma ja kuvaus edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta julkaistaan ympäristöhallinnon verkkosivuilla (ymparisto.fi). Ympäristöhallinnon verkkosivuilla (ymparisto.fi) julkaistaan myös päätökset ja lausunnot direktiivilaitosten uusista parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) koskevista päätelmistä toimitetuista toiminnanharjoittajien selvityksistä. Valvonnan vuosikertomuksessa on myös ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen johdon arvio valvonnasta. Johdon arvio tehdään seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

17 VALVONTASUUNNITELMAN TARKISTAMINEN

Valvontasuunnitelma pidetään ajantasaisena. Suunnitelman päivittämisestä vastaa ympäristövastuu -yksikkö.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristönsuojelupäällikkö Juha Rantala ja ratkaissut johtaja Visa Niittyniemi.

LIITE

Valvontaohjelma (ylläpidetään YLVA-järjestelmässä, saatavilla pyydettyäessä).

Tämä asiakirja KASELY/27/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/27/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Rantala Juha 10.04.2025 11:44

Ratkaisija Niittyniemi Visa 10.04.2025 12:49